

мінімізацію фінансово-інвестиційних загроз, удосконалення виробничої програми, організаційної структури, підвищення якості кадрового потенціалу управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві, що дасть змогу менеджменту більш якісно захищати власні фінансові інтереси та розробляти заходи з протидії загрозам внутрішнього та зовнішнього середовища. В даному контексті виникає необхідність розробки дієвої стратегії розвитку фінансово-економічної безпеки, яка би характеризувалася тісним взаємозв'язком і взаємообумовленістю її основних складових. Для ефективної розробки та впровадження дієвої стратегії економічно-фінансової безпеки підприємства потрібно на підприємстві розробити та використовувати механізм забезпечення економічної безпеки, який включає в себе: інструменти, методи та систему інформаційно-аналітичного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / за ред. Т.Г. Васильціва. Львів, 2012. 386 с.
2. Ковальчук Н. О. Підходи щодо оцінювання фінансово-економічної безпеки вітчизняних підприємств. *Бізнес-інформ*. 2014. № 10. С. 249-255. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=binf_2014_10_42 (дата звернення: 24.10.2019).
3. Квасова О.П., Хіміч Г.О., Дегтяр А.С. Фінансово-економічна безпека як система. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2016. № 12 (22). 2 т. С 70-73.
4. Чібісова І.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2011_31/Chibis.pdf (дата звернення: 25.10.2019).

Ляхович О.О., к.е.н., доцент

Кравчук О. О., студентка

Національний університет водного
господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна

**ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВА**

В умовах неоіндустріального розвитку суспільства необхідною умовою забезпечення сталого економічного зростання та посилення національної конкурентоспроможності є перехід від економіки, заснованої на використанні природних ресурсів, до економіки, що базується на знаннях та інноваціях, оскільки у розвинутих країнах до 80% приросту ВВП забезпечується саме технологічними інноваціями. Україною обрано інноваційно-інвестиційну модель економіки, у рамках якої посилена увага приділяється здійсненню фундаментальних наукових досліджень та пошуку інвестиційних ресурсів для фінансування найбільш перспективних проектів і впровадження їхніх результатів у виробництво, але побудова такої системи можлива лише після низки структурних реформ та створення інституційного підґрунтя (уніфікації законодавства до світових стандартів, створення інфраструктури інноваційно-

інвестиційної діяльності, забезпечення макроекономічної стабільності та прогнозованості економічної політики) на основі забезпечення усіх складових економічної безпеки.

Інвестиційну складову економічної безпеки зазвичай пов'язують з інноваційною, але довгий час ці дві категорії досліджувались окремо. Відповідно до оновлених Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки (2013 р.), інноваційно-інвестиційна безпека є одним з видів економічної безпеки держави та трактується як стан економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів укласти кошти у розширення виробництва в країні, сприяє розвитку високотехнологічного виробництва, інтеграції науково-дослідної та виробничої сфер із метою зростання ефективності, поглиблення спеціалізації національної економіки та створення продукції з високою часткою доданої вартості [3].

Сьогодні інвестиції зумовлюють напрями й інтенсивність розвитку всього економічного процесу в суспільстві. Саме динамічно зростаючі інвестиції, трансформуючись у створення нових конкурентоспроможних виробництв, є найважливішим засобом економічного зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на всіх рівнях. Від обсягу і структури вкладень в основний капітал та їх інноваційної спрямованості залежить конкурентоспроможність підприємств [2].

Головною складовою інноваційного, інвестиційного та виробничо-господарського функціонування є фінансова складова. За фінансову складову економічної безпеки відповідають фінансово-економічний відділ підприємства. Показники фінансово-економічної безпеки поділяють на групи: показників прибутковості та коефіцієнтів рентабельності, у тому числі рентабельності валового та операційного прибутку, рентабельності активів, показників ділової активності, у тому числі коефіцієнт оборотності основних засобів, фінансової стійкості, коефіцієнти структури капіталу, коефіцієнти платоспроможності та ліквідності.

Найбільш характерними для визначення рівня фінансово-економічної безпеки інноваційних підприємств є такі групи показників:

- показники прибутковості підприємства, що показують ефективність, прибуток від його виробничо-господарської, економічно фінансової чи інвестиційної діяльності;
- показники рентабельності, що характеризують ефективність використання валового, операційного та чистого прибутку підприємства та його активів;
- оборотність активів підприємства, що характеризує кількість оборотів активів підприємства за певний період часу;
- коефіцієнт забезпечення боргів (співвідношення власного та залученого капіталів);
- платоспроможність підприємства, що характеризує здатність підприємства вчасно розраховуватися з боргами;

– показники поточної та абсолютної ліквідності показують, наскільки короткострокові зобов'язання покриваються ліквідними активами [1].

Загальні стратегічні положення інноваційної діяльності підприємства конкретизуються в інноваційних програмах розвитку, які передбачають розробку тактичних заходів щодо досягнення цілей, визначених в інноваційній стратегії підприємства. Інноваційна програма – це комплекс інноваційних процесів та заходів, узгоджених за ресурсами, виконавцями і термінами їх здійснення; які забезпечують ефективне вирішення завдань щодо освоєння та поширення принципово нових видів продукції або технологій.

До інноваційної програми входять наступні складові елементи:

1. Цілі та завдання.
2. Заходи підтримки та механізми реалізації завдань.
3. Виконавці програми.
4. Ресурсне забезпечення програми.

В процесі формування інноваційної програми підприємства повинно бути обґрунтовано її науково-методичне, нормативно-правове, організаційне та фінансове забезпечення. Науково-методичне забезпечення необхідне для обґрунтування доцільності розробки інноваційної програми, вибору цільових показників, оцінки очікуваних результатів і визначення необхідних організаційних перетворень на підприємстві для реалізації програми. Фінансове забезпечення складається з визначення джерел фінансування та аналізу обсягів інвестицій, а також включає здійснення фінансового контролю. Організаційне забезпечення включає в себе підготовку необхідних кадрів, розробку структурно-організаційних змін на підприємстві і організацію контролю за етапами реалізації програми. Нормативно-правове забезпечення має на меті узгодження планових дій з діючими правовими нормами [4].

Отже, управління інвестиційно-інноваційною діяльністю передбачає розроблення комплексу заходів, що впливатиме на покращення фінансово-економічного стану підприємства, удосконалення процесів виробництва, технологічних процесів, підвищення якості продукції. Також впровадження інноваційно-інвестиційної стратегії сприятиме зростанню обсягів виробництва високотехнологічної та наукомісткої продукції з високою доданою вартістю, модернізації традиційних і розвиток нових галузей, що дозволить забезпечити відхід від моделі сировинної до випереджаючого розвитку економіки. Саме за таких умов, подальшим етапом досліджень є вивчення структурних елементів забезпечення розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності та їх вплив на забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Список використаних джерел:

1. Алькема В.Г., Літвін Н.М., Кириченко О.С. Економічна безпека інноваційного підприємства: навч. посіб. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. 320 с.
2. Білик В. В. Характеристика інноваційно-інвестиційної складової в системі економічної безпеки підприємств України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. №10. С. 35-38
3. Новікова К. І. Інноваційно-інвестиційна безпека: сучасні виклики та загрози. Науковий вісник: серія Економічні науки. 2016. №16. С. 26-30

4. Олійник Л.В. Управління інноваційним розвитком підприємства на основі формування інноваційних програм. Економіка і організація управління. 2017. № 3 (27). С.51-59

Межова О.О., студентка

Науковий керівник: Сак Т.В., к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ВИДИ СТРАТЕГІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Забезпечення економічної безпеки підприємств неможливе без якісного стратегічного управління, що передбачає всебічну оцінку середовища функціонування, визначення рівня впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, а також розробку системи заходів забезпечення належного рівня захищеності через обґрунтування та реалізацію відповідних стратегій. Саме обрана ефективна стратегія забезпечення економічної безпеки зможе гарантувати безпеку та захист інтересів бізнесу [4].

Підходи науковців до класифікації стратегій економічної безпеки є неоднозначними. Так, Т. Іванюта та О. Заїчковський пропонують лише три типи стратегії економічної безпеки підприємства [2]:

- раптового реагування на загрози;
- прогнозування небезпек та загроз;
- відшкодування завданих збитків.

Залежно від стану рівня безпеки підприємства та його фінансових можливостей група авторів Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В. виділяють такі види стратегій забезпечення економічної безпеки [1, с. 220]:

- системного планового забезпечення;
- швидкого реагування;
- інституціоналізації та послідовного зміцнення;
- комплексного гарантування;
- відшкодування збитку;
- раптового реагування;
- сегментованого забезпечення;
- часткового врахування;
- делегування функцій.

У той же час Н. Коленда пропонує використовувати підхід, згідно з яким для забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства можливе застосування наступних типів стратегій [3, с. 121]:

1. Пасивна стратегія – доцільна для підприємства, соціально-економічна безпека якого знаходиться на етапі зростання. Пріоритетними стратегічними заходами мають стати: впровадження гнучкої організаційної структури, застосування раціонального управлінського стилю, делегування повноважень, а